

Regionstyrelsen har sammanträtt

I dag, den 27 maj, har regionstyrelsen haft sammanträde. På mötet behandlades bland annat, månadsrapport april 2020, taxeändring betalsopsäck, stöd till små- och medelstora företag till följd av Covid-19 och ramavtal och direktanvisning till Svenska Studenthus. Här är ett pressmeddelande som nämner några av sammanträdet 48 ärenden.

Ärende 3 - Nya krav för enskilda att bedriva fristående förskola och skola

Regionstyrelsens förslag till beslut i regionfullmäktige:

- Avgift om 20 000 kr tas ut för den som ansöker om godkännande att starta en fristående förskola eller vissa fritidshem genom nyetablering.
 - Avgift om 10 000 kr tas ut vid ansökan om utökning av befintlig verksamhet vid en fristående förskola eller vissa fritidshem.
 - Avgifterna gäller från 1 september 2020 och gäller för inkomna ansökningar efter detta datum.
 - Avgifterna revideras vartannat år, med början 2022, och beslutas av regionfullmäktige.
- Sammanfattning:

Barn- och utbildningsnämnden har föreslagit regionfullmäktige att införa en avgift för ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem. Bakgrunden är skollagens nya bestämmelser om ägar- och ledningsprövning som trädde i kraft 1 januari 2019. Bestämmelserna innebär att det införs skärpta krav på insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar för enskilda att bedriva verksamhet.

För utbildnings- och arbetslivsförvaltningen innebär de skärpta kraven en skyldighet att göra en utökad prövning av ägar- och ledningskretsen bakom en ansökan om godkännande av fristående förskolor och vissa fristående fritidshem (sådana fritidshem som inte anordnas vid en fristående skolenhet med förskoleklass, grundskola eller grundsärskola). De skärpta kraven omfattar inte enskild pedagogisk omsorg och påverkar därmed inte godkännandet och tillsyn av denna verksamhetsform.

Med anledning av de utökade kraven på handläggning har i skollagen även införts en möjlighet för kommunerna att ta ut en avgift i samband med ansökan. Detta då de nya bestämmelserna innebär en väsentligt mer omfattande handläggning än tidigare. Barn- och utbildningsnämnden föreslår en avgift på 20 000 kronor vid ansökan om godkännande vid nyetablering och en avgift på 10 000 kronor vid ansökan om godkännande vid utökning av befintlig verksamhet. Avgiften betalas i samband med att ansökan sänds till Region Gotland. Avgift tas ut även om ansökan ej beviljas.

-Genom ändrad lagstiftning krävs nu en mer utökad ägarprövning vid ny eller utökad verksamhet inom fristående förskoleverksamhet, därav avgiften som kommer gälla från 1 september i år, säger Eva Nypelius.

Ärende 5 - Inriktningsförslag Region Gotlands medlemskap i Filmregion Stockholm Mälardalen ekonomisk förening

Regionstyrelsens beslut:

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland begär utträde ur Filmregion Stockholm Mälardalen ekonomisk förening från och med 2021. Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag på hur Filmstrategi Gotland 2018-2023 kan säkerställas genom samarbete med andra aktörer.

Sammanfattning:

Region Gotland har sedan 2014 varit medlem i Filmregion Stockholm Mälardalen ekonomisk förening och betalat en årlig medlemsavgift på 250 000 kr. Gotlands filmfond AB köper även förvaltningen av filmfondens medel av föreningens dotterbolag Film Capital Stockholm för beslut kring vilka långfilmer och dramaserier som ska spelas in på Gotland.

I början av 2020 tillkännagav Stockholms stad och Region Stockholm ambitionen att kraftsamla resurser för att kunna utveckla och stimulera filmproduktion i huvudstadsregionen. Förslaget innebär en nysatsning på filmproduktion i Stockholmsregionen, men organisatoriskt även att den ekonomiska föreningen och Film Capital Stockholm kommer att ersättas av ett nybildat bolag med Region Stockholm som huvudman. Region Gotland bör därför formellt begära utträde ur den ekonomiska föreningen från och med 2021.

Förvaltningen bör även se över hur Gotlands roll i en ny storregional samverkan skulle kunna se ut eller om det finns andra lösningar för att säkerställa innehållet i Filmstrategi Gotland 2018-2020.

-Vi har länge haft ett samarbete med Stockholm och de ser nu över hur de vill organisera sitt arbete framåt. Därför behöver också vi se över hur vi skall arbeta framöver och vilka samarbeten som kan bidra till en filmverksamhet framöver, säger Eva Nypelius.

Ärende 6 - Ny strategi och handlingsplan för världsarvet Hansestaden Visby – inlämning av slutlig version av strategidokument

Regionstyrelsens beslut:

- Regionstyrelsen godkänner förslaget till slutlig version av strategidokumentet och lämnar det vidare till regionfullmäktige för fastställande.

Sammanfattning:

Projektet Ny strategi och handlingsplan för världsarvet Hansestaden Visby är i ett slutskede och strategidokumentet är färdigställt med hänsyn till synpunkter som har inkommit genom remissvaren efter att strategin skickats på remiss. Projektet har letts av världsarvssamordnare Elene Negussie tillsammans med en styrgrupp, en projektgrupp

och sju tematiska arbetsgrupper och har utformats i samverkan med flera nyckelaktörer och genom dialog med världsarvets olika intressenter.

- Världsarvsstrategin har tagits fram efter ett brett förankringsarbete med många aktörer under remisstiden. Strategin är långsiktig för att vi skall kunna värna världsarvet och hantera såväl utveckling som bevarande av Visby innerstad, säger Eva Nypelius.

Ärende 7 - Taxeändring betalsopsäck

Regionstyrelsens förslag till beslut i regionfullmäktige:

- Priset på betalsopsäck höjs från 83 kronor till 135 kronor och priset för budning av betalsopsäck höjs från 105 kronor till 300 kronor

Sammanfattning:

Region Gotland erbjuder en betalsopsäck för blandat avfall som kan köpas i butiker och lämnas på återvinningscentraler alternativt hämtas mot en budningsavgift. Priset för dessa tjänster har varit samma under lång tid och inte täckt verksamhetens kostnader för hantering av blandat avfall.

Årligen säljs ungefär 5 500 betalsopsäckar vilket ger en intäkt på knappt 450 tusen kronor. Kostnaden för teknikförvaltningen för omhändertagandet av säckarna är 1 700 tusen kronor per år vilket innebär en förlust jämfört med intäkterna. För att få betalsopsäcken att bära sina egna kostnader i dagsläget är lägsta pris per säck för kund 310 kronor.

- Betalsopsäcken är idag ett bra komplement som vi vill bibehålla samtidigt behöver vi få en bättre kostnadstäckning för den servicen, säger Eva Nypelius.

Ärende 10 - Stöd till små- och medelstora företag till följd av Covid-19.

Regionstyrelsens beslut:

- Regionstyrelsen beslutar att regionalt stöd till små- och medelstora företag kan beviljas med upp till 100 procent av kostnaderna i enlighet med förordningen SFS 2015:210 fram till den 31 december 2020.

- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att om möjligt använda tillgängliga regionala tillväxtmedel för stöd till små- och medelstora företag.

Sammanfattning:

Enligt gällande beslut i regionstyrelsen (2016/736) om riktlinjer för beviljande av stöd till små- och medelstora företag får förvaltningen bevilja företagsstöd i form av finansiering av upp till 50 procent av företagets kostnad för vissa utgifter ur de regionala tillväxtmedlen, anslag1:1. Verksamheten är reglerad och styrs av förordningen SFS 2015:210 statligt stöd för att regionalt främja små- och medelstora företag samt av förordningen SFS 2015:211 om statligt stöd till regionala investeringar.

Enligt förordningen så kan en region bevilja medfinansiering med upp till 100 procent. När riktlinjerna togs fram 2016 så resonerade Region Gotland utifrån synsättet att det var viktigt att företagen själva stod för en del av sina utvecklingskostnader för att säkra engagemanget och effekterna av åtgärderna. Detta resonemang gäller även idag vid ett normalläge.

Med anledning av de negativa ekonomiska effekter som spridningen av sjukdomen covid-19 orsakat finns det anledning att temporärt förändra regionens medfinansieringsgrad. Därför föreslår förvaltningen att regionstyrelsen medger att medfinansieringsgraden kan vara upp till 100 procent under en tidsbegränsad period till den 31 december 2020.

De nuvarande reglerna för företagsstöd är svåra att tillämpa på ett effektivt sätt i nuvarande svåra situation. Det som de flesta företag verkligen behöver hjälp med får inte finansieras med de statliga tillväxtmedlen. Därför så pågår det på statlig nivå för närvarande en översyn av regelverket i förordningen för att anpassa den till rådande omständigheter till följd av covid-19. När en förändring kan komma till stånd är i nuläget oklart. Ett viktigt steg för att Region Gotland ska ha en beredskap för att snabbt anpassa verksamheten till eventuella förändringar och lättnader i förordningen är att Regionstyrelsen medger en högre grad av medfinansiering.

Region Gotlands anslag för 1:1 medel (28,5 milj kr/år) är i nuläget till stor del in-tecknat för olika pågående projekt. Många regioner i landet upplever samma situation. Därför så pågår det även ett arbete på Regeringskansliet för att se om de regionala anslagen temporärt kan utökas. För Region Gotlands del skulle detta i kombination med en förändrad förordning ha stor betydelse för att mildra de negativa ekonomiska effekterna av covid-19.

- Vi förbereder oss nu för eventuella förändringar i regelverket så att vi kan bevilja företagsstöd med upp till 100 procent i det nu rådande läget, säger Eva Nypelius.

Ärende 11 - Innovationssystem Gotland - Ansökan om medel ur anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder

Regionstyrelsens beslut:

- Region Gotland medfinansierar projektet Uppsala universitets projekt "Innovationssystem Gotland" med 50 procent av projektets faktiska kostnader, sammanlagt högst 1 515 404 kronor ur 2020 års anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder.
- Beslutet avser perioden 2020-10-01 till 2020-12-31. Slutredovisning ska inkomma senast 2021-01-31.

Sammanfattning:

Den hälsorelaterade ekonomin karakteriseras av en bransch med kunskapsintensiva verksamheter där avancerade produkter och tjänster är en del av vardagen, den utgör också en samhällsutmaning i såväl demografiperspektiv som ökade driftsutgifter. Samtidigt finns här en stor potentiell innovations- och utvecklingskraft som kan frigöras genom en samarbetsmodell mellan praktiska utförare inom verksamheterna och forskare.

Genom att medarbetare inom vårdsektorn på ett tidigt idéutvecklingsstadium praktiskt kan pröva olika metoder, följs och lotsas idéerna vidare till matchande forum via innovationslotsar och möta antingen marknaden via inkubatorn Science Park Gotland eller förvaltas i den egna organisationen.

Projektet ska medverka till att skapa en stegvis processad samarbetsmodell med innovationslotsar och kvalificerat stöd som möjliggör för verkamma praktikers/medarbetares idéer att nå forsknings- eller innovationshöjd genom förstudier som stärker det gotländska innovationssystemet och därmed näringslivet i stort. Varje

nytt företag inom vårdsektorn är ett viktigt tillskott till det gotländska näringslivet och Gotlands demografiska utmaningar. Projektidén är förankrad hos verksamhetsföreträdare, den fackliga samverkanskommittén samt i den politiska nämnden.

-Detta är ett intressant projekt med Uppsala Universitet som projektägare inom vårdområdet. Projektet skall samarbeta med vården och regionen och bidra till forskning och innovation, säger Eva Nypelius.

Ärende 19 - Ramavtal och direktanvisning till Svenska Studenthus inom stadsutvecklingsprojekt Visborg.

Regionstyrelsens beslut:

- Direktanvisning av mark inom stadsutvecklingsprojekt Visborg till Svenska Studenthus godkänns.
- Upprättat ramavtal mellan Region Gotland och Svenska Studenthus godkänns.

Sammanfattning:

Regionstyrelsen beslutade 2018-10-25 §278 att godkänna avsiktsförklaring mellan Region Gotland och Svenska Studenthus för att verka för byggnation av 150studentlägenheter i Visby. Regionen har tillsammans med Svenska Studenthus arbetat vidare inom stadsutvecklingsprojekt Visborg för att finna lämplig mark för byggnation. Parterna avser nu att teckna ett ramavtal och en förutsättning för det är att en direktanvisning till Svenska Studenthus inom Visborg godkänns.

Ett ramavtal är en generell överenskommelse som dels på ett övergripande plan reglerar både parternas intentioner och praktiska frågor inför detaljplaneläggning och dels är avsedd att ligga till grund för framtida genomförandavtal (ett eller flera) mellan en exploatör och regionen. Det är lämpligt att teckna ramavtal i ett inledande skede av ett exploateringsprojekt.

-Det känns bra att vi nu går vidare tillsammans med Svenska Studenthus. 130-150 nya studentlägenheter på Visborgsområdet med möjlighet till året runt-kontrakt för studerande, säger Eva Nypelius.

Ärende 21 - Upphandling hyra SÄBO

Regionstyrelsens förslag till beslut i regionfullmäktige

- Återremiss pga oklart redovisat kostnadsläge och frågor om hyrestid. Uppdrag att se på möjligheterna att utöka antalet platser vid Tingsbrogården, Syrängården samt nybyggnad i Klintehamn i egen regi.

Sammanfattning:

Socialförvaltningen har till teknikförvaltningen framfört sitt behov av ytterligare 60 platser för särskilt boende (SÄBO) i Visby med planeringsstart 2020. Då Region Gotland i dagsläget saknar egen planlagd mark samt investeringsmedel har TKF ingått ett samarbetsavtal med Magnolia (Adjutanten 2 AB) i enlighet med beslut i TN 2020-01-29. Upplägget är i korthet att Region Gotland handlar upp en byggtreprenad och överlåter kontraktet till Magnolia som då blir byggherre och sedan hyresvärd för ett SÄBO till Region Gotland.

Samarbetsavtalet säkerställer att Magnolia ensidigt bär alla kostnader för projektering och uppförande av byggnaden men kräver i gengäld att ett hyresavtal tecknas innan detaljprojektering påbörjas. Själva hyresavtalet är i dagsläget under förhandling och ska löpa över 25 år utan rätt att säga upp avtalet. Med den preliminära hyreskostnaden uppgår årshyran till ca 10mnkr.

Över 25 år skulle hyresavtalet, grovt räknat, innebära en totalkostnad på 250 mnkr + indexering vilket är att jämföras med en investering. Enligt kommunlagen 5 kap, §1 ska ärendet således behandlas av regionfullmäktige som kan godkänna anskaffningen och därmed ge TN utrymme att besluta om det specifika hyresavtalet.

-Framöver finns behov av att utöka antalet platser inom SÄBO men vi anser inte att vi kan låsa upp oss i ett långt och dyrt hyreskontrakt. Vi vill istället att man nu ser på möjligheterna att utöka antalet platser vid befintliga boenden i Bro och Roma samt nybyggnation i egen regi i Klintehamn, säger Eva Nypelius.

Ärende 27 - Månadsrapport april 2020

Regionstyrelsens beslut

- Månadsrapporten godkänns.
- Åtgärder vidtas enligt beslut för delårsrapport 1.
- Nämnderna uppmanas att vidta nödvändiga beslut och åtgärder för att ordinarie verksamhet ska rymmas inom beslutad budget. Extraordinära kostnader samt uteblivna intäkter för att hantera pågående pandemi hanteras i särskild ordning och ska redovisas separat.
- Nämndernas nettokostnadsutveckling ska analyseras och specificeras samt leda till åtgärder som gör att budgetöverskridande i ordinarie verksamhet inte sker.
- Samtliga nämnder ska återrapportera uppdragen i delårsrapport 2.

Sammanfattning och bedömning:

Efter april prognostiseras ett resultat på 11 mnkr (50 mnkr delår 1). Prognosen för nämndernas budgetavvikelse har förbättrats något och uppgår till -173 mnkr (-194 mnkr delår 1). Sedan delår 1 har två tilläggsanslag beviljats på sammanlagt 26 mnkr (hälso- och sjukvårdsnämnden 21 mnkr och regionstyrelseförvaltningen 5 mnkr) och förklarar den lägre budgetavvikelsen. Utan de beviljade tilläggsanslagen på 26 mnkr innebär nämndernas senaste prognos istället en försämring med 5 mnkr.

Enligt den senaste skatteprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (29 april) beräknas skatteintäkterna bli 110 mnkr lägre jämfört med prognosen i delårsrapport 1 som en följd av Coronakrisens massiva påverkan på konjunkturen, totalt 156 miljoner lägre mot beräknat för 2020.

Skatteintäkterna beräknas minska med 2,5 procent innevarande år, ett dramatiskt fall. SKR:s prognos bygger på ett antagande om att BNP faller med ca 4 procent i år och att samhällsekonomin återhämtar sig andra halvåret vilket är mycket osäkert. Blir det ett mer utdraget förlopp av pandemin kommer skatteintäkterna att falla ytterligare. Staten har ökat de generella statsbidragen för innevarande år mycket.

En del av statsbidragen var tänkta att stärka välfärden men kommer nu istället att gå åt för att täcka de kraftigt minskade skatteintäkterna. I prognosen är inräknat 173 mnkr motsvarande det som aviserats fram till och med vårändringsbudgeten.

I jämförelse med delårsrapporten har prognosen för generella statsbidrag höjts med 43 mnkr på grund av regeringens förslag om införande av periodiseringsfonder för företag. I prognosen har också medräknats ersättning från staten för sjuklöner april-juli med 32 mnkr.

- Vi har ett fortsatt allvarligt ekonomiskt läge. De ökade statsbidragen vi får balanserar just nu de minskade skatteintäkterna samt de kostnader vi har för beslutade åtgärder med anledning av Corona. Nämnder har nu ett stort ansvar att vidta åtgärder för att hålla beslutad budget i den ordinarie verksamheten samtidigt som vi planerar för åtgärder som behövs inom bland annat utbildningsområdet som effekter av Corona säger, Eva Nypelius.

Ärende 28 - Förändring av finansiellt mål 2021

Regionstyrelsens förslag till beslut i regionfullmäktige

- Med anledning av pandemin Covid-19 ändras mål 16 och 17 i regionens styrkort till:
16. Budgeterat resultat för år 2021 uppgår till minst 1 procent av nettokostnaden.
17. Region Gotland har år 2020 och 2021 ett resultat som uppgår till minst 1procent av nettokostnaden.
- Nämnderna får i uppdrag att till budgetberedningen i höst inkomma med en justerad strategisk plan och budget som innehåller en beskrivning av hur en procents besparing i driftbudgeten hanteras i nämnden. Den ska också innehålla en justerad investeringsbudget och –plan med målet att halvera nivån de kommande åren för att undvika stora upplåningsbehov. Särskilda anvisningar kommer att sändas ut.

Sammanfattning:

Med anledning av pandemin Covid-19 har de ekonomiska förutsättningarna för Region Gotland ändrats drastiskt. Den senaste skatteprognosen från Sveriges kommuner och regioner (SKR) visar på en förväntad minskning av BNP och arbetade timmar vilket i sin tur påverkar skatteunderlaget kraftigt. Trots beslut om stora bidrag från staten till den offentliga sektorn så täcker de inte det fall som sker av skatteintäkterna. För 2020 blir nettoeffekten av minskade skatteintäkter och ökade bidrag endast 6 mnkr och för de kommande åren är den negativ med -22 och -39 mnkr för 2021 respektive 2022. Detta i kombination med hårt tryck på verksamheterna gör att det är svårt att hålla fast vid de finansiella målen om minst 2 procent av nettokostnaden för år 2021.

Att sänka de finansiella målen har effekt på investeringsvolym och lånebehov framåt vilket måste hanteras i höstens budgetberedning. Från 2022 behöver målen återställas till 2 procent. Det rådande läget har påvisat behovet av att ha ett budgetresultat som ger marginaler för att parera oförutsedda kostnadsökningar och intäktsminskningar.

- Vi är i ett mycket exceptionellt läge. Det viktiga just nu är att ge verksamheterna förutsättningar att klara sitt uppdrag. Därför ser vi det nödvändigt att tillfälligt justera såväl budget som resultatmål. Det är att ta ansvar i rådande läge, säger Eva Nypelius.

Ärende 29 - Finansiering av beslutade stödåtgärder med anledning av Covid-19

Regionstyrelsens förslag till beslut i regionfullmäktige

- Tilläggsanslag ges till regionstyrelsen för lunchkuponger till ungdomar med 3,5 miljoner kronor.

- Tilläggsanslag ges till tekniska nämnden för uteblivna intäkter för parkering samt markupplåtelse med 12 miljoner kronor.
- Tilläggsanslag ges till miljö- och byggnämnden för uteblivna intäkter för tillsyn med 0,5 miljoner kronor.
- Tilläggsanslag ges till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för utökat antal ferietjänster med 1,1 miljoner kronor.
- Tilläggsanslagen finansieras genom att regionens budgeterade resultat minskas med 17,1 miljoner kronor.

Sammanfattning:

I samband med pandemin Covid-19 har ett antal åtgärder beslutats som i dagsläget inte har någon finansiering. För att dessa inte ska tränga ut ordinarie verksamhet föreslås att de finansieras via regionens budgetresultat 2020.

Åtgärderna är: Lunchkuponger till gymnasieungdomar, beräknad kostnad 3,5 mnkr. Två timmars gratis parkering även sommartid, beräknat intäktstapp 8,5 mnkr. Minskade intäkter för parkeringsbevakning, beräknat intäktstapp 1,5 mnkr. Avgiftsfri markupplåtelse för uteserveringar, beräknat intäktstapp 2 mnkr. Färre tillsyner, beräknat intäktstapp 0,5 mnkr. Utökat antal ferietjänster, beräknad kostnad 1,1 mnkr. Totalsumma är 17,1 mnkr.

- För att lindra effekterna för näringslivet och det gotländska samhället har Region Gotland beslutat om bland annat tre olika åtgärdspaket. Detta är delar av de åtgärder som måste finansieras, säger Eva Nypelius.

Ärende 31 - Delrapport Region Gotlands effektiviseringsprogram

Regionstyrelsens beslut:

- Godkänna delrapporten för Region Gotlands effektiviseringsprogram

Ärendebeskrivning:

Omvärlden förändras och med detta ställs krav på att Region Gotland utvecklas i takt med den. Förutsättningarna att möta kraven är bättre om regionens verksamheter arbetar tillsammans över gränser och med fokus på helhet mer än delar. På så sätt skapas en grund för en långsiktigt hållbar ekonomi. Med detta som utgångspunkt beslutade regionstyrelsen under hösten 2019 om ett effektiviseringsprogram (2019/955) med syfte att driva på, koordinera, samordna, följa och stödja effektiviseringsarbeten med syfte att minska kostnader, undvika suboptimeringar och hitta samordningsvinster.

Programmet omfattar från start sju projekt som drivs utifrån egna direktiv och planer:

- Effektivisera och minska regionens lokalkostnader
- Strategisk hållbar bemanningsplan
- Sänkning av inköpskostnader
- Sänkning av IT-kostnader
- Organisation och lokalisering av måltidsverksamhet
- Utredning framtidens skolorganisation
- Förändrad samhällsbyggnadsprocess

I Region Gotland bedrivs projekt utifrån en gemensam projektmodell. Modellen ger stöd i hur projekt leds, vilka faser som bör hanteras, hur beslut fattas, vilka roller och

ansvarsområden som skall hanteras samt hur dokumentation och avslut går till. En viktig del i projektets kvalitet och resultat är balansen mellan tid, kostnader, och omfattning. Projektägarens roll tillsammans med styrgruppen är att löpande balansera mellan dessa tre perspektiv och anpassa dem i förhållande till varandra.

Denna balansgång har visat sig vara viktig i samtliga projekt som ingår i programmet. Särskilt med den nu uppkomna situationen med coronautbrottet som påverkarregionens verksamheter kraftigt. De olika projekten presenteras i separata rapporter och tjänsteskrivelser.

-Nu är det viktigt att arbetet fortsätter för att nå effektivitet inom de olika processerna, säger Eva Nypelius.

Vill du veta mer kontakta gärna:

Eva Nypelius (C), regionstyrelsens ordförande

E-post eva.nypelius@gotland.se, **Telefon** 0498 26 95 07

Peter Lindvall, regiondirektör

E-post peter.lindvall@gotland.se, **Telefon** 070 083 28 82